

tutkulu bir m¼cadele öğretmenlik

editörler
aysel t¼fekci/ ayhan ural

4. Baskı

 PEGEM
AKADEMI

Editörler: Aysel TÜFEKÇİ - Ayhan URAL

TUTKULU BİR MÜCADELE ÖĞRETMENLİK

ISBN 978-605-318-114-9

Kitap içeriğinin tüm sorumluluğu yazarlarına aittir.

© 2023, PEGEM AKADEMİ

Bu kitabın basım, yayım ve satış hakları Pegem Akademi Yay. Eğt. Dan. Hizm. Tic. AŞ'ye aittir. Anılan kuruluşun izni alınmadan kitabın tümü ya da bölümleri, kapak tasarımı; mekanik, elektronik, fotokopi, manyetik kayıt ya da başka yöntemlerle çoğaltılamaz, basılamaz ve dağıtılamaz. Bu kitap, T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı bandrolü ile satılmaktadır. Okuyucularımızın bandrolü olmayan kitaplar hakkında yayinevimize bilgi vermesini ve bandrolsüz yayınları satın almamasını diliyoruz.

Pegem Akademi Yayıncılık, 1998 yılından bugüne uluslararası düzeyde düzenli faaliyet yürüten **uluslararası akademik bir yayinevidir**. Yayımladığı kitaplar; Yükseköğretim Kurulunca tanınan yükseköğretim kurumlarının kataloglarında yer almaktadır. Dünyadaki en büyük çevrimiçi kamu erişim kataloğu olan **WorldCat** ve ayrıca Türkiye'de kurulan **Turcademy.com** tarafından yayınları taranmaktadır, indekslenmektedir. Aynı alanda farklı yazarlara ait 1000'in üzerinde yayını bulunmaktadır. Pegem Akademi Yayınları ile ilgili detaylı bilgilere <http://pegem.net> adresinden ulaşılabilir.

1. Baskı: Mart 2015, Ankara

4. Baskı: Haziran 2023, Ankara

Yayın-Proje: Ferdi Akkaya
Dizgi-Grafik Tasarım: Tuğba Kaplan
Kapak Tasarımı: Pegem Akademi

Baskı: Sonçağ Yayıncılık Matbaacılık Reklam San Tic. Ltd. Şti.
İstanbul Cad. İstanbul Çarşısı 48/48 İskitler/Ankara
Tel: (0312) 341 36 67

Yayıncı Sertifika No: 51818

Matbaa Sertifika No: 47865

İletişim

Macun Mah. 204. Cad. No: 141/A-33 Yenimahalle/ANKARA

Yayınevi: 0312 430 67 50

Dağıtım: 0312 434 54 24

Hazırlık Kursları: 0312 419 05 60

İnternet: www.pegem.net

E-ileti: pegem@pegem.net

WhatsApp Hattı: 0538 594 92 40

SUNUŞ

2014 bahar döneminde Okul Öncesi Öğretmenliği lisans öğrencileri ile yürüttüğüm Erken Çocukluk Eğitiminde Öğretmen dersinde öğretmenliği farklı boyutları ile tartışmaya açtık. Bu tartışmalar; ilgili diğer birçok konunun yanı sıra öğretmenlik yeterlikleri, iyi öğretmen olmanın ne demek olduğu, öğretmenlikte yaşanan güçlükler gibi konular ekseninde toplanmıştı. Tartışmalarımız esnasında zihnimde bir soru belirdi: “Zorluklar ve engeller karşısında öğretmenler iyi öğretmen olmak ve kalmak için nereden güç alırlar?” O andan itibaren öğretmenlik üzerine yapılmış araştırmalara, yazılmış kitaplara ve öğretmenliği konu alan filmlere daha yoğun bir ilgi duymaya başladım.

Öğrencilerime baktığımda hemen hepsinin parlayan gözlerinde idealizmi görebiliyordum. Peki, mezun olup öğretmenlik hayatına atıldıktan sonra da bu idealizmi koruyabilecekler miydi? Bu sorunun zihnimde belirmesi aslında bir öğrencimin, öğretmenliğin ilk yıllarında değilse bile birkaç yıl sonrasında güçlüklerle dayanamayıp duyarsızlaşma yaşayabileceğine ilişkin korkusunu paylaşması ile gerçekleşti. Çok samimi bir itiraftı bu. Haklı bir itiraftı. Öğrenci iken idealist olmak, iyi öğretmenin tanımını yapmak, öğretmenden yüksek beklenti içinde olmak elbette kolaydı. Onlar henüz öğretmenlerin gündelik pratiklerinde karşılaştıkları sorunların etkisi altında değillerdi.

Tartışmalar esnasında zihnimde beliren soru zaman içinde öğretmenlerin nereden kan kaybettiğini ve nereden beslendiğini anlama arayışına dönüştü. Öğrencilerimin de bu soru üzerinde düşüncelerini istedim. Öğretmen olduklarında önlerine çıkacak engeller karşısında pes etmemeleri, tükenmişliğe düşmemeleri ve iyi öğretmen olma yolunda ilerleyebilmeleri için güç alabilecekleri kendi kaynaklarını keşfetsinler istedim.

Ayhan Ural hoca ile tanışmamız bu döneme denk geldi. Kendisi ile sohbetlerimizin konusu da ağırlıklı olarak öğretmenlik oldu ve bu kitabın hareket noktasını oluşturdu. Bu kitap aracılığı ile öğretmen adayları ve öğretmen eğitimcileri başta olmak üzere okuyucuların, öğretmenliği doğrudan öğretmenlerin sesinden, onların öğretmenlik algıları ve yaşantıları üzerinden anlamalarını sağlamak için bir kanal yaratmak istedik. Çünkü kendimiz dışındaki insanların düşünce ve deneyimleri aracılığı ile varoluşsal sınırlarımızı aşabilir, kendimize, insana, topluma ve hayata farklı açılardan bakabilir ve kendi varoluşumuzu şekillendirme olanağı elde edebiliriz. Zira insan, varoluşu zaman ve mekânla sınırlı bir varlıktır. Ancak insan, bu zamansal ve mekânsal sınırlılığı yazın, film, müzik, vb. kültür ürünleri ile aşabilme olanağına da sahiptir. Öyle ki Descartes kitapları ile ilgili olarak bu durumu “İyi seçilmiş kitapları okumak, geçmiş yüzyılların seçkin zekâlarıyla önceden düzenlenmiş bir konuşmaya katılmak gibidir.” şeklinde ifade etmiştir. Ümit ediyoruz ki bu kitabın okuyucusu da çalışmaya katkıda bulunan öğretmenlerin öğretmenliğe dair düşünce ve deneyimlerini okurken kendi sorularına, bildiklerine, inandıklarına ve hissettiklerine farklı perspektiflerden bakma olanağı elde edebilsin.

Kitaba on altı öğretmen, öğretmenlik yaşantılarını ve öğretmenliğe dair düşüncelerini paylaşarak katkıda bulundu. Bu öğretmenlerin bazıları on yılı aşkın bir süredir hizmette iken bazıları hizmetin ilk yıllarındadır. Bazıları ise emekli öğretmenlerdir. Öğretmenler, hizmet öncesi eğitim durumu açısından da çeşitlilik göstermektedir. Çoğunluk eğitim fakültelerinin lisans programları, bir kaç eğitim enstitüsü veya ilk öğretmen okulları, bazıları ise üniversite lisans programları ile birleştirilmiş ya da mezuniyet sonrasında sunulan pedagojik formasyon programı yolu ile öğretmenlik eğitimi alarak mesleğe giriş yapmıştır.

Çalışmaya katılan öğretmenler Sınıf Öğretmenliği, Muhasebe Öğretmenliği, Kimya Öğretmenliği, Okul Öncesi Öğretmenliği, İngilizce Öğretmenliği ve Sosyal Bilgiler Öğretmenliği gibi geniş bir alan yelpazesinde ve anasınıfından lise seviyesine uzanan farklı eğitim kademelerinde hizmet vermiş ya da vermektedirler. Her birini doğrudan ya da dolaylı olarak tanıdığımız bu öğretmenlerin ortak bir özellikleri var, öyle ki bu özellikleri nedeni ile kitaba katkıda bulunmaya davet edildiler. Bu ortak özellik, öğretmenliği önemsemeleri, onu sadece maaş karşılığı yaptıkları bir iş olarak görmemeleri ve kendilerini ifade etme konusunda gönüllü olmalarıdır.

Öğretmenleri kitaba katkıda bulunmaya davet ederken beş genel konu başlığı sunduk ve bu başlıkların onlarda uyandırdığı düşünce ve deneyimlerini bizlerle paylaşmalarını istedik. Öğretmenliğin farklı boyutlarını yansıttığını düşündüğümüz ve öğretmenlerin düşünceleri ve hatıraları için birer uyarıcı olması amacı ile yönelttiğimiz konu başlıkları şunlardır: (1) öğretmenlik eğitimimin öğretmenliğime yansımaları, (2) öğretmenlikteki heyecan/umut verici anlar, (3) öğretmenlikte çaresiz kalınan anlar, (4) öğretmenlikte risk almak/sınırları zorlamak ve (5) iyi öğretmen olmak/kalmak. Kitaba katkıda bulunan öğretmenlerimizden ayrıca kendilerini tanıtan kısa bir biyografi ve dilerlerse birer fotoğraflarını da eklemelerini istedik. Editöryal bazı ufak düzeltmeler dışında metinler üzerinde hiçbir değişiklik yapmadık. Metinleri öğretmenlerin ilk isim alfabetik sıralamasını dikkate alarak düzenledik.

Kitapta, Türkiye'deki yüz binlerce öğretmen arasından seçilen on altı öğretmenin öğretmenliğe ilişkin yaşantılarından küçük kesitler yer almakta. Yaşantılar, aynı mesleği icra eden öğretmenlerin farklı koşullardaki -yer, zaman ve ortamlarda- mesleki direnişlerini ortaya koymasından önemli görülebilir. Yaşamlarını öğretmenlik mesleğiyle bütünleştiren öğretmenler, tutkulu mücadelelerini okuyucuya yalın bir şekilde aktarmaktalar. Kitaptaki öğretmen yaşamları, bizleri edebiyat ve/veya sinemadaki kurgulanmış öğretmen

yaşamlarının üzerinde bir gerçeklikle yüzleştireyor. Her bir yazı, öğretmenlerin *Mori ile Her Salı* filmindeki öğretme tutkusunun üzerinde bir tutkuyla çalışmakta olduklarını göstermekte. Öğretmenlerin hepsi, Şevket Süreyya Aydemir'in *Toprak Uyanırsa* adlı romanındaki öğretmenin ülküsünün üzerinde bir ülküye sahipler. Kitapta, *Ölü Ozanlar Derneği* adlı filmdeki öğretmenin öğrenciyeye ulaşma hedefini gerçek yaşamda başarmış öğretmenlerin düşünceleri mevcut. Fakir Baykurt'un *Onuncu Köy* romanındaki öğretmenden zordur yaşamları. Onlar; *Sokrates'in Savunmasını*, herhangi bir gün kendilerinin de savunması olarak yapılabileceğinin bilincindedeler. Her biri, Reşat Nuri Güntekin'in *Çalışkuşu* romanına konu edilen öğretmenin toplumsal rolünü layığıyla yaşamakta. Onlar, bedelini kendi yaşamlarıyla ödeyen aydınlanma mücadelesinin yılmaz savaşçıları. Ancak onlar, ne bir roman kahramanı ne de bir filmin oyuncusu. Onlar, Doğubeyazıt'ta yanan Aysun ve Burçin Öğretmen kadar, gerçeğin-gerçekliğin- öğretmenleri. Peki, bu gücü nereden alıyorlar? İnanıyoruz, onların yaşam öykülerinde okuyucu bu soruya kendi yanıtını bulacaktır.

Çalışmaya katkı sağlayan öğretmenlerimize ve kitabın yayımlanması sürecinde emeği geçen yayınevi çalışanlarına teşekkür ederiz.

aysel tüfekci

ORCID No: 0000-0001-7792-5624

ayhan ural

ORCID No: 0000-0002-2548-3745

Ankara, 2015

İKİNCİ BASKIYA ÖN SÖZ

Çalışmalarını tutkulu bir mücadele olarak gören ve bu kitap için mücadelelerinden kısa kesitler sunan öğretmen arkadaşlarımıza ve siz okuyucularımıza teşekkürlerimizi sunarız.

Kitabın ikinci baskıyı yapması mutluluk verici. Dönüştürücü entelektüel öğretmenler olarak bu mutluluğu yaşıyoruz. Tutku ve mücadelemizi birleştirip çoğalttıkça, yaşanabilir bir dünya kurabiliyor olduğumuza da tanıklık ediyoruz. Dayanışmayla.

aysel tüfekci

ayhan ural

Ankara, Eylül 2020

ÜÇÜNCÜ BASKIYA ÖN SÖZ

Kitaba gösterilen ilgiye teşekkür ediyoruz. Öğretmenliğe hazırlananlar için, öğretmenliğini geliştirmek isteyenler için, öğretmenliği/öğretmenleri anlamak isteyenler için paha biçilmez deneyimlerini paylaşan öğretmenlerimize de tekrar teşekkür ediyoruz. Aydınlanma mücadelemizi güçlendiren bu dayanışmayı sürdürmek dileğiyle saygılar sunuyoruz.

Dayanışmayla.

aysel tüfekci
ayhan ural
Ankara, Eylül 2022

Öğretmenlere...

İÇİNDEKİLER

Sunuş.....	iii
Arzu Altın.....	1
Atalay Girgin.....	17
Berçem B. Altunakar.....	39
Beyhan İ. Tuncer.....	47
Hakan Mutlu.....	67
Halil Keleş.....	85
Handan Akyürek.....	105
Kutbettin Polat.....	117
Mehmet Şen.....	129
Miraç Canal.....	151
Remziye Akçay.....	171
Şenol Demiroğlu.....	199
Tacim Çiçek.....	229
Yasemin Ayyıldız.....	237
Zeynep Alica.....	251
Zeynep Peker.....	265

ARZU ALTIN

Öğretmenlik Eğitiminin Öğretmenliğime Yansımaları

Ben Fen Fakültesi mezunuyum; ama formasyon derslerini ikinci sınıftan itibaren aldım. Okuduğum üniversitenin Eğitim Fakültesi hocaları Fen Fakültesi'ne formasyon dersleri için geliyordu. Böylece diğer derslerimle eş zamanlı olarak formasyon eğitimi de aldım. Bu nedenle şanslıyım. Şanslıyım, çünkü Fen Fakültesi mezunları artık bu dersleri lisans eğitimlerini bitirdikten sonra başka üniversitelerin Eğitim Fakülteleri'nden hızlandırılmış olarak alıyorlar. Ben en azından hem öğrencilikten kopmadım hem de bu dersleri öğrenme ortamımı değiştirmeden kendi arkadaşlarımla birlikte gördüm. Ayrıca bunun üç seneye yayılan bir program çerçevesinde olması da rahatlatıcıydı. Aslında gerçekten rahattı. Çünkü matematik eğitimi alırken "Öğretmen olabilecek miyiz, yoksa olamayacak mıyız?" endişesini çok yaşamadım. Bölüm arkadaşlarımla çoğunun niyeti öğretmen olmak değildi. Herkes matematik bilgisini bankacılık, programcılık vb. sektörlerde değerlendirmek isterken benim için matematik öğretmeni olmak hepsinden daha değerli ve özeldi. Matematik gibi genel olarak herkese zor ve itici gelen bir bilim dalının mutlaka gizemli yönleri olmalıydı. İlk dersten başlayarak mezun oluncaya kadar her dersi pür dikkat dinlememe rağmen çoğu zaman bu derslerin daha verimli geçmesi için mutlaka yapılacak bir şeylerin olduğunu düşünmekten kendimi alamazdım. Dersler, genelde profesörler tarafından anlatılırken öğrenciler çıt çıkarmadan dinler ve not alırdı. Yardımcı doçent olan bir iki hocamızın ders işleyişinin ayrı bir tarzda olduğunu fark ederdik. Mesela bir teorem ya da kuramın ilginç hikâyesini anlatarak bizde merak uyandırır ve ipuçlarını vererek bizi araştırmaya yönlendirirlerdi. Ama yine de iletişimin olmadığı bir ortam olduğu için okulda istediğim gibi bir öğrenim gördüğümü düşünmüyorum. Şöyle ki, ders dışında bir kez bile konuşmadığım, mezun olduktan sonra da okula bir iş için uğradığım zaman, koridorun başında gördüğüm ve yolumu değiştirecek kadar

korktuğum hocalarımdan neyi, ne kadar öğrendiğimi tam olarak bilmiyorum. Tek yaptığımız ezberlemek, ezberlemek, ezberlemektir. Arada teorik olarak gördüğümüz eğitim derslerinden ise sadece Pavlov'un köpekleri ve zilleri var hatırımda kalan. Stajda karşımıza çıkan ise bizden bir nesil sonrasıydı. Hâl ve hareketlerinin çoğuna garip garip baktığımız bu yeni nesil ne kadar da şımarıktı! Asıl o zaman öğretmen olmanın ne kadar da zor olacağını düşünmüştüm. Çünkü toplumun bazı kesimlerinde öğretmenliğe ilişkin "yarım gün mesaisi ve üç ay yaz tatili olan, rahat bir çalışma ortamı bulunan, güvencesi tam ama maaşı biraz düşük olan meslek" tanımı yapıldı. Hatta o zamanlar veliler çocukları için "bir öğretmen olsa yeter" şeklinde, alçakgönüllülük göstergesi olan temennilerde bulunulurdu. Nitekim çoğu öğrenci, o zamanlar genelde öğretmen oldu ve hâlâ da olmaya gayret ediyor. Sebep dediğim gibi öğretmenlik mesleğinin güvencesi, tatili, rahat ortamı vs.

Üniversitede, her ne kadar hocalarımdan bir destek göremesem de öğretmenlik konusunda ne gerekiyorsa ezberlemiştim. Ama son sınıfa doğru "Bu bilgiyle bir öğrenciye ders nasıl anlatılır?", "Nasıl etkili iletişim kurulur?", "En iyi sınıf ortamı diye bir şey var mıdır yoksa bu bir şehir efsanesi gibi ülkemizde olmayacak bir hayal midir?" gibi sorular yavaş yavaş kafamda oluşmaya ve beni rahatsız etmeye başladı. Böylece bir şeyler yapmam gerektiğini düşündüm. Bunun için önce ikinci sınıftan itibaren özel ders vermeye başladım. İyi bir eğitmen olduğumu düşünüyordum. Öğrencilerim benimle rahatça iletişim kurup istedikleri gibi soru sorabiliyorlardı. En önemlisi cevapları onların diliyle verebiliyordum. Çünkü Fen Fakültesi öğrencisi olarak gördüğüm matematik, lise matematiğine göre çok üst düzey sayılıyordu. Çok zevkli geçen bir-iki saatlik ders anlatımlarım için önceden hazırlık yapmak heyecan vericiydi. Daha sonra bunu biraz daha artırmak istedim. Bu nedenle üçüncü sınıfta iken büyük bir dershaneye gittim. Gayet açık bir şekilde henüz öğrenci olduğumu ama öğretmenlik ve kendimi yetiştirme konusunda hevesli olduğumu dershanenin kurucularından olan bir matematik öğretmenine

anlattım. Onlar da hafta sonları benim dershaneye gidip matematik öğretmenlerinin derslerini izlemem için izin verdiler. Hatta etütlerde öğrencilerin sorularını çözmeye bile başlamıştım. Bu şekilde hafta sonları, 16 matematik öğretmenin dersine girerek onları ders esnasında gözlemledim. Her biri gayet aktif, hareketli, sorulan sorulara direkt nokta atışı yapmaya odaklı, esprili öğretmenlerdi. Zamanla bana (deneme amaçlı) istersem ders anlatabileceğimi söylediler. Ben de heyecanla kabul ettim ve arada bir ders anlatmaya başladım. Son sınıfta da zaten sözleşme yapmamı istediler ve daha okulumu bitirmeden işimi ayarladım. Severek yapacağım bir işin sahibi olmuştum.

Dershane yetkililerinin bakış açısı “Öğrenci haklıdır, öğrenci kazanmalıdır, eğer kazanamazsa seneye yine bu dershaneye gelmelidir.” şeklindeydi. Hatta mevcut öğrencilerin kardeşleri, arkadaşları, yani tüm tanıdıkları potansiyel müşteri adaylarıydı. Bunun yanında öğretmen hasta olmamalı ve ölmeden önce de mümkünse dershaneye haber vermeliydi. Bunlar dershanelerin bana göre acımasız yönleriydi. Yani sınav odaklı olmaları ve öğrencilere müşteri gözüyle bakmaları. Ama dershanelerin iyi yönleri de vardı: Öğretmenin ve öğrencinin ihtiyacı neyse hemen karşılanırdı. Ayrıca zümre kavramı kesinlikle mükemmel işliyordu. Sene boyunca alınan kararların uygulanması, daha iyi nelerin olabileceği ile ilgili beyin fırtınası yapılması ve en önemlisi bunların kâğıt üstünde değil de gerçekten uygulanabilir olması... Her uygulama zamanında ve eksiksiz yapılıyordu. Herkes üstüne düşeni yapmakla yükümlüydü. Bu bir gelenek olduğu için kimsenin zamanını ekstradan alacak kadar sıkıcı da değildi aslında. Çok kıdemli bir hoca olsanız da genç bir meslektaşınızla bir soru ya da bir konu üzerinde fikir alışverişi yapmanız -aslında olması gerektiği gibi- çok doğal bir durumdur.

Öğretmenlikteki Heyecan / Umut Verici Anlar

Öğretmenlikte en çok mutlu olunan zamanları, kesinlikle sınıf içinde yaşanan öğrenme ortamları oluşturuyor. Bir öğrenci, matematikte yaşadığı sıkıntıyı ya da öğretmene karşı duyduğu korkuyu, yine sınıfta öğretmen ve sınıf arkadaşları ile beraber atlatabiliyor. Özellikle lise öğretmenlerinin çalışmasına rehberlik ettiği öğrenci, birkaç yıl içinde meslek sahibi bir birey oluyor. Ben bunu hep otobandan önceki son istasyona benzetiyorum. Lise, buraya kadar sarf edilen bütün çabaların meyvesinin alındığı bir yer. Hele bir de idealist öğrenciler çocukluklarından beri hayal ettikleri üniversiteye girebiliyorlarsa. Öğrenciler yıllarca umutla harcadığı emeklerinin karşılığını alabiliyorsa ne mutlu bize ki bir nebze de olsa onlara faydamız dokunuyor.

Aslında bana göre olması gereken tam olarak bu değil. Yani, sınav sonuçlarına, yerleştiği okullara bakarak bir öğrenci hakkında değerlendirme yapmak çok da doğru bir algı değil. Resme biraz uzaktan bakıp düşünürsek bir çocuk birey olarak yaşamaya 17 yaşında başlamıyor ki onun duygu ve düşüncelerini dikkate almak için üniversiteye girmesini bekleyelim. Zaten onlar başlı başına değerliler. Taptaze bir beyne ve taptaze bir algıya sahipler. Onlara akademik bilgi verebiliriz belki ama sınıf içinde veya dışında konuşurken onların bizim fikir ve düşüncelerimizi de benimsemesini beklemenin ne anlamı var? Ancak maalesef liselerde bile, üç ay sonra en iyi hukuk fakültesini kazanacak bir öğrenciyle -sırf lise talebesi olduğu için- dalga geçen öğretmen ve idarecilere sahibiz. Bunu o kadar çok yaşıyoruz ki... Bense onları elimizdeki mücevherler gibi görüyorum ve doğru motivasyon ve yönlendirme ile çok daha iyi olacaklarına inanıyorum. Bunu onların mutlaka iyi bir bölüm kazanmaları anlamında söylemiyorum. Öğrencilerin yeteneklerini doğru zamanda ve doğru şekilde kullanabilen iyi insanlar olabilmeleri için onlara rehberlik etmemiz gerektiğini düşünüyorum. Örneğin, dershanede çalıştığım yıllarda hep çok konuşup arkadaşlarının dikkatini ve benim dikkatimi dağıtan bir öğrencim vardı. Neşeli, esprili ve hareketli

kişiliğe sahip bir çocuktuktu. Hatta bir gün yolda önümüzü kesen bir palyaço olarak karşımıza çıkmıştı. Yolda yürürken pat diye bizi durdurup “Hocam merhaba, nasılsınız?” dediğinde ne kadar neşeli ve öz güveni ne kadar yüksek biri diye düşünmüştüm. Çok geçmeden birkaç yıl içinde bir iki reklam filminde ve dizilerde oynamış, ardından en nihayetinde Atatürk’ü canlandıran bir film yıldızı oluvermişti. Onu ekranlarda ilk gördüğümde “Bu benim öğrencim.” diyerek ne kadar da gururlanmıştım. İlk söylediğim “Hayallerinin peşinden koşarsa çok başarılı olabilecek kadar yetenekli biri.” olmuştu. Daha sonra bir öğrencinin derslerinin çok iyi olmasının, onun başarılı olduğu anlamına gelmediğini düşündüm. Sadece hayallerinin peşinden giderek istediği işi yapması onun gerçek başarısıydı. Her öğrenciyi akademik başarısı ile değerlendirmek; öğrencinin matematik, fizik, kimya derslerindeki notlarına bakarak “Bu çocuk adam olur.” demek çok yanlışti. Ailesinden gizli şekilde fen alanından eşit ağırlık bölümüne geçen bir öğrencim, ODTÜ’de iyi bir bölüm kazanmış ve daha birinci sınıfta üniversitedeki öğrenci topluluklarının çıkarttığı İngilizce bir gazetede yazı yazmaya başlamıştı. Onun da hayallerinin peşinden giderek en doğru kararı verdiğini görünce başarısına kendisinin yön vermesinden çok etkilenmiştim. Şimdi her veli toplantısında velilere ve özellikle öğrencilere hayatlarının asıl kendilerine ait olduğunu ve ancak kendileri isterlerse en iyi kararı verebileceklerini anlatmaya çalışıyorum. İnanmak bana göre başarmanın ta kendisi. Ne istediğini bilen bir öğrenciyeye bu anlamda destek olmaksızın ona yapabileceğimiz en büyük iyilik.

Ailesi istediği için askerî bir okulu kazanıp daha sonra bırakarak tekrar sınava girmek isteyen bir öğrencim, bu kararının ardından sürekli bir suçluluk duygusu yaşadığını anlatmıştı. Babası, oğlu okulu bıraktığı için oldukça yüklü bir miktar tazminat ödemek zorunda kalmıştı. Öğrencim yaptığının doğru olup olmadığını bana sorduğunda her zaman yaşamımızın kendi sorumluluğumuzda olduğunu ve “keşke”lerin hiçbir şeye faydasının olmadığını söyleyerek ona yardımcı olmaya çalışmıştım. Şimdi düşünüyorum da iyi ki öyle